

Kostelec nad Orlicí

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Kostelec nad Orlicí

Nadmořská výška: 273 m n. m.

Počet obyvatel: 5 962

Adresa URL: www.kostelecno.cz

Okres: Rychnov nad Kněžnou

GPS souřadnice: 50.122411N, 16.214984E

První pís. zmínka: 1303 (721 let)

PSČ: 517 41

Facebook: [kostelecnoc](https://www.facebook.com/kostelecnoc)

Historie obce Kostelec nad Orlicí

Nejstarší písemný záznam vztahující se k historii města je uveden ve Zbraslavské kronice. Píše se zde, že pan Jan z Vartenberka, muž statečný a bojovník znamenitý, byl dne 5. ledna 1316 raněn kamenem z praku a toho dne zemřel při dobývání pevnosti kostelní blízko Hradce, která se nazývá Kostel. Samotné město je však staršího původu. V době, kdy se v Čechách začalo šířit křesťanství, konaly se pobožnosti na místech, jež se dala snadno hájit proti nepříteli. Tak byl postaven i na návrší, na němž se rozkládá město, opevněný kamenný chrám zvaný pevnost chrámová - latinsky munitio ecclesiae, čili castellum. Osada, jež pak vznikla kolem tohoto ohrazeného místa, byla pojmenována Kostelec. Pro odlišení od ostatních Kostelců, jichž je podle posledních údajů v Čechách celkem 22, uváděl se v písemných záznamech ze 14. a 15. století název Kostelec u Potštejna nebo Kostelec u Hradce (přívlastek nad Orlicí se poprvé uvádí až v roce 1568). Kostelec, zvaný již od roku 1341 městečkem, patřil až do 17. století k panství potštejnskému. Na tomto panství se vystřídala řada majitelů, mj. je v roce 1454 koupil Jiří Poděbradský, od kterého také pochází znak města "v červeném poli korunovaný přímo stojící dvouocasý lev s vyplazeným jazykem a dvěma zlatými šípy v přední tlapě".

Dalšími majiteli panství byli Vilém z Pernštejna (1495-1556) a od roku 1558 Václav Hrzán z Harasova. Jeho nástupcem byl Adam Hrzán, který také v roce 1585 slavnostně potvrdil osmnáct městských privilegií, ke kterým patřilo např. právo vařit a prodávat pivo, právo prodávat sůl na bečky i na drobnou, vybírat za ni od přespolních kupujících poplatek atd. Adam Hrzán se již na rozdíl od dřívějších pánů podepisoval nejen na Potštejně, ale také na Kostelci. Poslední majitelka Kostelce z tohoto rodu Anna Kateřina Hrzánová z Harasova (provdaná Kaplířová) se přimluvila u císaře Matyáše, aby městu nejen r. 1614 potvrdil dosavadní privilegia, ale povolil i tři výroční dobytčí trhy s právem vybírat poplatky od kupujících i prodávajících.

V roce 1629 bylo potštejnské panství prodáno Belgičanu Kašparovi z Grambu, který byl císařským podplukovníkem Valdštejnovy armády. Kašpar z Grambu odkázal všechn svůj majetek jezuitské koleji u sv. Klimenta v Praze. Avšak Václav Záruba z Hustiřan, manžel Františky z Grambu, se soudně domáhal kosteleckého dědictví a spor vyhrál. V roce 1667 koupil "zboží Grambovské". Vdova Magdalena Grambová se odstěhovala do Vamberka, kde zavedla vyspělou krajkářskou techniku (paličkování) rozšířenou v Belgii.

Po smrti Václava Záruby se stal majitelem Kostelce jeho syn František Karel, povýšený roku 1695 do hraběcího stavu. Po jeho synovi Josefu Antonínu Zárubovi zdědila Kostelec a Potštejn dcera Alžběta, provdaná za hraběte Cavriani. Roku 1746 prodala Potštejn slezskému podnikateli hraběti Harbuvalovi de Chamaré. Tak skončilo téměř pět století trvající nejprve podřízení a potom spojení Kostelce s Potštejnem. Roku 1796 koupil

od dosavadního majitele kostelecké panství kníže Josef Kinský z Vchynic a Tetova, pán na Chocni, jehož potomkům patřilo téměř 150 let.

Za třicetileté války měl Kostelec nad Orlicí asi přes tisíc obyvatel, v roce 1836 již 2 565 obyvatel, v roce 1880 se uvádí 3 793 obyvatel, v roce 1900 téměř 5 000 obyvatel a v roce 1937 5 639 obyvatel. Dnešní stav je 6 221 obyvatel.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1303.

